

Vergaderjaar 2007–2008

31 371

Kredietcrisis

Nr. 5

BRIEF VAN DE MINISTER VAN SOCIALE ZAKEN EN WERKGELEGENHEID

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 4 juni 2008

Tijdens een overleg van de vaste commissie voor Financiën op 3 april jongstleden over de kredietcrisis (31 371, nr. 4) heeft de minister van Financiën toegezegd dat ik uw Kamer zal informeren over de gevolgen van deze crisis voor de financiële positie van pensioenfondsen. U treft deze informatie, die mede is gebaseerd op actuele gegevens die door De Nederlandsche Bank zijn verstrekt, hieronder aan.

Pensioenfondsen hebben relatief weinig directe beleggingen in subprime gerelateerd papier. Dit wordt geraamd op minder dan 2 procent van het totaal belegde vermogen. Fondsen hebben over het algemeen juist belegd in schuldpapier met een hoge kredietkwaliteit. Dit volgt ook uit het in artikel 135 van de Pensioenwet opgenomen voorschrift dat pensioenfondsen een beleggingsbeleid dienen te voeren dat in overeenstemming is met de prudent-person regel.

Daarmee is echter niet gezegd dat de algemene ontwikkelingen op de financiële markten als gevolg van de kredietcrisis de pensioenfondsen onberoerd hebben gelaten. Zo zijn de fondsen eind 2007 en begin 2008 geraakt door de wereldwijde correctie op de aandelenmarkten en de gelijktijdige daling van de kapitaalmarktrente. Dit komt vooral tot uitdrukking in de veranderingen van hun dekkingsgraad. Eind september vorig jaar bedroeg de gemiddelde dekkingsgraad van de pensioensector ongeveer 150 procent. Eind 2007 was deze gezakt tot rond de 140 procent en in het eerste kwartaal daalde de nominale dekkingsgraad met nog eens 10 procentpunt tot rond de 130 procent.

Recentelijk is de dekkingsgraad, als gevolg van oplopende aandelenkoersen en een oplopende rente, weer bijna hersteld tot het niveau van ultimo 2007, dus tot een gemiddelde dekkingsgraad van 140 procent. Het sectorgemiddelde ligt daarmee boven de wettelijk vereiste dekkingsgraad van ongeveer 125 procent, die geldt voor een standaard pensioenfonds. Dit percentage is uiteraard een gemiddelde; individuele fondsen staan er

beter of slechter voor. De inschatting van De Nederlandsche Bank is dat medio mei 2008 een kleine 10 procent van alle fondsen een reservetekort had. Deze fondsen vertegenwoordigen een gezamenlijk balanstotaal van ongeveer 10 miljard euro (grofweg 1,5 procent van het totale balanskapitaal van pensioenfondsen).

Voor een standaardfonds is sprake van een reservetekort in geval van een dekkingsgraad die lager is dan ongeveer 125 procent, maar waarbij er in ieder geval nog steeds genoeg financiële middelen aanwezig zijn om de nominale pensioenverplichtingen na te kunnen komen. Van dit laatste is pas geen sprake meer als de dekkingsgraad zou zijn gedaald tot onder de 105 procent, maar dat is dus niet het geval. De conclusie is dan ook gerechtvaardigd dat de wettelijk voorgeschreven buffers, die juist zijn bedoeld om financiële tegenvallers bij pensioenfondsen op te kunnen vangen en te voorkomen dat pensioenfondsen niet meer aan hun toekomstige verplichtingen kunnen voldoen, hun werk goed hebben gedaan.

Uiteraard moeten de buffers van pensioenfondsen op lange termijn wel weer hersteld worden, zodat structureel aan de wettelijk voorgeschreven dekkingsgraad van ongeveer 125 procent voor een standaardfonds voldaan wordt. Pensioenfondsen moeten een eventuele tekortsituatie om die reden direct melden bij de toezichthouder. Eind maart van dit jaar heeft De Nederlandsche Bank daarom een brief gezonden aan alle pensioenfondsen om deze meldingsplicht onder de aandacht te brengen. Vervolgens moeten pensioenfondsen in geval van een reservetekort een langetermijnherstelplan bij De Nederlandsche Bank indienen, waarin is uitgewerkt hoe zij uiterlijk binnen 15 jaar hun buffers weer volledig op het wettelijke voorgeschreven peil hebben gebracht. Indien sprake zou zijn van een dekkingstekort, dus een dekkingsgraad die lager is dan 105 procent, is deze wettelijke termijn uiteraard een stuk korter, namelijk uiterlijk drie jaar.

De minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
J. P. H. Donner